

ЗЕМЛЕУСТРІЙ ТА КАДАСТР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

ЛИСЕНКО Мілана Сергіївна
студентка 3-го курсу ОС Бакалавр
спеціальності «Геодезія і землеустрій»
Сумський національний
аграрний університет
м. Суми, Україна

Науковий керівник
ПРОКОПЕНКО Наталія Іванівна
Старший викладач кафедри
геодезії та землеустрою
Сумський національний
аграрний університет
м. Суми, Україна,
bilanP@gmail.com

Воєнний конфлікт на території України став серйозним випробуванням для всіх сфер життєдіяльності держави, зокрема й для системи землеустрою та кадастру. Земельні ресурси, будучи стратегічним національним активом, зазнали значних змін у результаті бойових дій, окупації частини територій, руйнування інфраструктури та примусового переміщення населення. Ці фактори призвели до виникнення нових викликів у сфері земельних відносин, які потребують оперативних рішень та комплексного підходу.

У сучасних умовах землеустрій та кадастр виконують не лише традиційну функцію управління земельними ресурсами, а й відіграють важливу роль у процесах відновлення територій, відбудови інфраструктури, захисту прав власності та відновлення сільськогосподарського потенціалу. Тому питання модернізації та адаптації земельної політики до умов воєнного часу набуває особливого значення [1, 2].

Однією з ключових проблем, з якими стикнулася система землеустрою та кадастру, є руйнування або втрата доступу до земельної документації. Внаслідок знищення архівів, баз даних та реєстраційних систем у багатьох регіонах виникла потреба у відновленні кадастрової інформації [3, 4]. Також складним залишається питання актуалізації даних про стан земель, оскільки частина територій забруднена вибухонебезпечними предметами, а деякі ділянки фізично змінили свої характеристики через бойові дії [9].

Окремо слід виділити проблему правової невизначеності щодо земель, які залишилися на тимчасово окупованих територіях або зазнали самовільного

захоплення. В умовах воєнного стану державі необхідно забезпечити юридичний захист власників земельних ділянок, водночас не допускаючи зловживань та рейдерських схем, що можуть виникати через нестачу контролю та документації [8, 10].

Також важливим питанням залишається організація земельного обліку та ведення кадастрових реєстрів на деокупованих територіях. Відновлення кадастрових записів, визначення меж пошкоджених або забруднених земель, проведення переоцінки вартості земельних ділянок потребують значних ресурсів і часу [5, 6].

Попри всі виклики, війна стимулювала модернізацію земельного кадастру та активне впровадження цифрових технологій у сфері землеустрою. Одним із перспективних напрямів є створення єдиного цифрового реєстру земельних ресурсів, доступного в онлайн-режимі. Таке рішення дозволить мінімізувати ризики втрати даних у випадку фізичного знищення документів, а також спростить реєстрацію прав на землю [4].

Шляхи вирішення проблем та перспективи відновлення земельного кадастру:

1. Цифровізація та створення резервних баз даних, щоб запобігати втраті кадастрової інформації необхідно розвивати хмарні технології. В Україні вже впроваджено проєкт "Національна інфраструктура геопросторових даних", який забезпечує збереження та відновлення кадастрових карт у цифровому форматі [4].

2. Дистанційне картографування та аерофотознімання, використання супутникових знімків та дронів дозволить оцінити масштаби руйнувань та створити актуальні карти земель. Такі методи активно застосовуються у Київській та Чернігівській областях [7].

3. Залучення міжнародних організацій, таких як FAO (Продовольча та сільськогосподарська організація ООН), вже допомагають Україні у відновленні системи земельного управління, надаючи фінансову та технічну підтримку [5].

4. Програми розмінування території, зокрема за підтримки міжнародних партнерів, є ключовим фактором повернення земель у господарське використання [9].

Отже, воєнний стан став серйозним випробуванням для системи землеустрою та кадастру, проте одночасно відкрив можливості для її модернізації та цифровізації. Подальший розвиток земельних відносин має базуватися на інноваційних підходах, що дозволять не лише відновити, а й підвищити ефективність управління земельними ресурсами в Україні [6, 7].

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про землеустрій" від 22.05.2003 № 858-IV.
2. Закон України "Про Державний земельний кадастр" від 07.07.2011 № 3613-VI.
3. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку ведення Державного земельного кадастру" від 17.10.2012 № 1051.
4. Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру – <https://land.gov.ua>.
5. FAO – Продовольча та сільськогосподарська організація ООН. Звіт щодо земельних реформ в Україні, 2023.
6. Міністерство аграрної політики та продовольства України. Аналітичні матеріали щодо відновлення земельного кадастру в умовах воєнного стану, 2023.
7. Доповідь Світового банку "Відновлення земельного управління в Україні після військового конфлікту", 2023.
8. Громадська організація "Інститут земельної політики". Аналітичний огляд змін у земельному законодавстві України, 2023.
9. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Офіційні дані щодо розмінування територій, 2023.
10. Офіційний сайт Верховної Ради України – <https://rada.gov.ua>.

УДК 528.4:355.422(1-81)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

«GEOPOINT»

6-7 березня 2025 року

**PROCEEDINGS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

«GEOPOINT»

6-7 March 2025

Тези опубліковано в авторській редакції

*Автори матеріалів
НЕСУТЬ ПОВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ*

За точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей